

Verslag van de 1^e bijeenkomst van de Stakeholderdialoog over “Corporate Responsibility in de textiel- en kledingindustrie”, gehouden op 22 februari 2013 bij CBW-MITEX in Zeist

Aanwezig:	BSCI:	Mw. Sabine Van Depoele
	CBI:	Mw. Dhyana van der Pols
	CBW-MITEX:	Mw. Femke den Hartog
	CCC / SKC:	Mw. Christa de Bruin
		Mw. Ineke Zeldenrust
	CNV:	Dhr. Jan Ridder
	FNV Bondgenoten:	Dhr. Jacob Plat
	FNV Mondiaal:	Mw. Andriette Nommensen
		Mw. Wilma Roos
	FWF:	Mw. Erica van Doorn
	Greenpeace:	Mw. Marjolein Buijssen
	Landelijk India Werkgroep:	Mw. Marijn Peepercamp
	Min BHOs:	Mw. Elsbeth Akkerman
		Mw. Elsbeth Visser
	Min BZ:	Mw. Jos Huber
	MODINT:	Dhr. Jef Wintermans
	MVO Nederland:	Mw. José van der Klauw
		Mw. Marie Cécile Schouwenaar
	NCP:	Dhr. Frans Evers, voorzitter
	NWP:	Mw. Corinne van Voorden
	Rijkswaterstaat:	Mw. Hanneke Op den Brouw
	Schuttelaar&Partners:	Mw. Christien Pennings
		Mw. Sofie Schop
	Solidaridad:	Mw. Janet Mensink
	SOMO:	Mw. Martje Theuws
	Terre des Hommes :	Mw. Helene Slob
	VGT:	Dhr. Jeroen van Dijken

Opening

Mevrouw Den Hartog opent de vergadering en heet de deelnemers welkom. Zij geeft het woord aan de heer Evers, voorzitter van het Nationaal Contact Punt (NCP) voor de OESO Richtlijnen.

De heer Evers licht toe dat hij door CBW-MITEX, MODINT en VGT is verzocht om de stakeholderdialoog te leiden en dat hij dat vanuit een strikt onafhankelijke positie graag zal doen, op voorwaarde dat de deelnemers daartegen geen bezwaar hebben. Geen van de deelnemers blijkt bezwaar te hebben.

Vervolgens geeft de heer Evers aan, dat de OESO Richtlijnen hèt referentiekader vormen voor het (internationaal opererende) bedrijfsleven, voor overheden en maatschappelijke organisaties als het om beoordeling van handelen gaat. Transparantie maakt daar deel van uit, maar slechts in beperkte mate. Transparantie is een middel, geen doel.

De heer Evers geeft het woord aan de heer Wintermans, die een korte toelichting geeft op wat CBW-MITEX, MODINT en VGT met de stakeholderdialoog beogen. Naar aanleiding van een in april 2012 in de Tweede Kamer aangenomen motie, die de regering oproep om afspraken te maken met het bedrijfsleven die er toe zouden moeten leiden dat in India geen kinderarbeid meer voorkomt en daarnaast de regering verzocht om maatregelen die tot volledige ketentransparantie zouden leiden, hebben de genoemde organisaties de handen

ineengeslagen om de verduurzaming van de keten langs andere weg te bevorderen. Alle partijen erkennen het Ruggie raamwerk. Dit betekent dat alle partijen hun verantwoordelijkheid binnen hert proces nemen en daar ook naar handelen. Hoe kunnen bedrijven ondersteund worden bij het uitvoeren van de permanente 'due diligence', die daaruit voortvloeit? Inherent hieraan is dat niet alleen de rol en verantwoordelijkheid van bedrijven wordt benoemd, maar ook die van andere partijen, zoals overheid en NGO's. Vandaar ook de behoefte om meer samen te werken met andere partijen, inclusief de overheid in Nederland en de overheden in derde landen. Het initiatief om deze stakeholderdialoog te organiseren is daarvan het directe gevolg.

De achterban van CBW-MITEX, MODINT en VGT geeft aan dat volledige transparantie – in de zin van het volledig openbaren met welke toeleveranciers zij samenwerken – niet wenselijk is uit concurrentieoverwegingen. Vooral omdat het een dergelijk pleidooi voor volledige transparantie een mate van regie in de keten veronderstelt die er vaak geheel niet is. Desondanks vinden de leden van CBW-MITEX, MODINT en VGT dat er moet worden gekeken naar hoe misstanden in de keten het beste kunnen worden aangepakt en hoe een hoger niveau van niveau kan worden bereikt zonder het level playing field van ondernemers te ondermijnen.

Een eerste inventarisatie van problemen in de keten, naar land/regio en de aard van de misstand door alle relevante stakeholders, bedrijfsleven, overheid en NGO's moet de basis zijn van een actieplan. Weten wat er speelt, het opstarten van een dialoog biedt handvatten om concreet aan de slag te gaan met andere stakeholders die met de verduurzaming van de textiel- en kledingketen verbonden zijn.

Dialoog

Onder leiding van de heer Evers wordt de dialoog gestart. De vraag wordt gesteld wat de betekenis is van transparantie. De grote kwesties in de textielketen worden als bekend verondersteld.

BSCI stelt dat het aangaan van de dialoog er toe zal leiden dat gelijke conclusies rond het vraagstuk kunnen worden getrokken en dat dit beter werkt dan het interpreteren van wat transparantie is. Dialoog is dus de kern.

LIW benadrukt dat wat betreft arbeidsrechten wel duidelijk is wat de belangrijkste thema's zijn. Transparantie is onder meer belangrijk voor consumenten. Zonder een zekere mate van transparantie is geen enkel initiatief waardevol. Het zou helpen indien groepen bedrijven zouden zeggen: met die 10 leveranciers proberen wij dit en / of dat te bereiken.

SOMO voegt toe dat transparantie ook een functie heeft in het achterhalen wat er achter een probleem schuilgaat.

CBI stelt de vraag of transparantie afgezet moet worden tegen harmonisatie. Voor CBI is een groot probleem, dat in de keten echte sancties op overtredingen ontbreken. Het helpt daarbij niet dat Nederland veel geslotener is dan bijvoorbeeld Duitsland, waar bedrijven opener zijn t.o.v. elkaar wat betreft sourcing. In Duitsland werkt DTB (Dialog Textil Bekleidung) aan concepten als 'clustersourcing' en 'clusterproductie'.

CCC/SKC stelt dat transparantie niet alleen belangrijk is met het oog op verificatie, maar ook met het oog op het op juiste wijze kunnen informeren van de werknemers in de productie fabrieken. Ten aanzien van het ontbreken van sancties probeert CCC/SKC verbeteringen af te dwingen via de publieke opinie.

MODINT is van mening dat in dat respect “dwingende voorschriften” of “verplichtingen” uit de hoek van maatschappelijke organisaties vanuit het gezichtspunt van de brancheorganisaties niet wenselijk zijn. Het zou moeten gaan over “verleiden”. In harmonisering schuilt de oplossing niet.

SOMO brengt in dat voor arbeiders, en de organisaties die hen vertegenwoordigen, van essentieel belang is dat informatie over de afnemers van de fabrikanten beschikbaar is. Hiermee kunnen zij de afnemer aanspreken op hun verantwoordelijkheid om problemen in de keten aan te pakken.

Geopperd wordt dat een vorm van transparantie die wellicht een positieve bijdrage zou kunnen leveren aan het bevorderen van duurzaamheid in de keten is die van het publiceren ‘geaggregeerde’ lijsten van producenten en (toe)leveranciers. Indien een voldoende groot aantal bedrijven samen een lijst van al hun (toe)leveranciers zouden openbaren, zouden die bedrijven de transparantie vergroten zonder direct hun individuele toeleveringsketen te onthullen.

De heer Evers benoemt enkele belangrijke noties uit dit deel van de dialoog:

- Transparantie is een middel, geen doel. Het omvat meerdere elementen en zal anders zijn voor consument, arbeiders, vakbonden, overheid, bedrijven en NGO's.
- Er bestaat een sterke relatie tussen transparantie en sancties, maar dan wel een negatieve. Zolang bedrijven moeten vrezen dat meer transparantie kan of zal leiden tot de sanctie ‘publieke afkeuring’ voor misstanden die worden aangetroffen, zullen bedrijven huiverig zijn voor het openbaren van relevante informatie. De mate van transparantie zegt niet altijd iets over de mate waarin maatschappelijk verantwoord wordt ondernomen.
- De deelnemers zijn eensgezind wat betreft hun verwachtingen ten aanzien van de rol die de overheid kan spelen. De overheid kan niet alle problemen oplossen die de sector en maatschappelijke organisaties samen niet kunnen oplossen, maar omgekeerd zijn er wel problemen aan te wijzen waar de overheid wel mogelijkheden tot optreden heeft die bedrijven en maatschappelijke organisaties niet hebben. Daarnaast is er een duidelijke rol voor de Nederlandse overheid om de dialoog in Nederland te vertalen in een Europese context.

Voortzetting in werkgroepen

De bijeenkomst wordt vervolgd in groepen van 3 personen, die antwoord moeten geven op de vraag wat volgens hen de belangrijkste thema's zijn die moeten worden opgepakt en wat concreet in gang gezet kan of zou moeten worden.

De volgende resultaten worden gepresenteerd:

- Groep 1: Transparantie: welke informatie is nodig en wie heeft die informatie nodig?
 Verifieerbaarheid van informatie
 Er is een cultuuromslag nodig. Hoe die te bewerkstelligen?
 Van belang om de werknemers (in de productielanden) deel uit te laten maken van de verbeterprocessen die nodig zijn
- Groep 2: Er moet een actieplan komen als alternatief voor de motie, waar ook de overheid een rol heeft. Anders is het een “gemankeerd” programma.
 In dat actieplan moeten doelstellingen in tijd worden opgenomen: “dit en dat willen we in 20xx bereiken.”
 Daarbij dient aandacht te worden geschonken aan verschillende deelonderwerpen: sociaal versus milieu
 Gestreefd moet worden naar collectieve aanpak, waarbij ook bedrijven en

branches hun bijdragen bepalen. De invulling van die aanpak wordt dan overgelaten aan individuele partijen.

Rekening moet worden gehouden met de verschillende scope en impact van kleine bedrijven ten opzichte van grote bedrijven

In het actieplan moeten programma's en / of projecten worden opgenomen op basis van de invulling van de matrix / matrices die zijn opgesteld. Dan kan iedereen zien "wie wat doet".

De voortgang van het actieplan zal gemeten / bepaald en geïmplementeerd moeten worden. Daarvoor is een zekere mate van transparantie nodig, maar is niet vereist dat "alle informatie op straat ligt" en dus sourcing onderdeel is van de transparantie.

- Groep 3: Er moeten doelstellingen komen waaraan bedrijven en stakeholders zich verbinden. Daar moet een jaartal / moeten jaartallen bij en handtekeningen van de deelnemers
Bedrijven kunnen / moeten worden verleid om deel te nemen via kennisdeling, bijvoorbeeld via portals of platformen
Er dienen minimum eisen te worden gesteld, die worden gekoppeld aan deelname aan diverse initiatieven
Er dient gewerkt te worden aan een verklaring voor de "goede inkoper" en een ranking komen voor buyers en suppliers (gebaseerd op het Ebay-systeem).
- Groep 4: Due Diligence moet vooraan in het proces worden gezet en niet als rapportage instrument (gaan) dienen
Binnen de kaders van 'due diligence' moet maximaal worden samengewerkt tussen alle betrokken partijen / stakeholders ("samenwerkingsverbanden")
Binnen die samenwerkingsverbanden dient informatie over de keten beschikbaar te zijn / komen
"Access to remedies" moet georganiseerd worden
De overheid dient een meer uitgesproken, proactieve rol te spelen in het proces
- Groep 5: Voor het realiseren van daadwerkelijke, duurzame verbeteringen is het essentieel dat vakbondsvrijheid wereldwijd wordt waargemaakt en ingevuld
De rol van de overheid / overheden (hier en daar) dient nader ingevuld te worden
Activiteiten "beyond auditing" zijn essentieel
Activiteiten dienen binnen een institutioneel kader plaats te vinden

De heer Evers stelt vast dat er veel overeenkomsten bestaan tussen wat de verschillende groepen deelnemers hebben ingebracht. Hij vraagt of er nog onderwerpen of thema's zijn die benadrukt of toegevoegd moeten worden. Dat blijkt vooral de internationale context te zijn die de textiel- en kledingketen kenmerkt. Daarnaast kan worden vastgesteld dat het nuttig is de matrix / matrices gezamenlijk verder in te vullen en te concretiseren.

MVO Nederland roept alle aanwezigen op om de door hen ontwikkelde 'due diligence tool', de 'MVO risico checker' te helpen vullen. Vastgesteld wordt dat er een sterke relatie ligt tussen die MVO risico checker van MVO Nederland en het actieplan dat de sector voor ogen staat, zeker waar het de verdere invulling van de matrix / matrices betreft. MVO Nederland zal kijken waar en hoe de matrices en de risicochecker elkaar aanvullen en versterken.

De heer Evers stelt op basis van de manier waarop de deelnemers aan de stakeholderdialoog op elkaar reageren vast dat er een grote mate van overeenstemming bestaat onder de deelnemers over het doel van de stakeholderdialoog en welke onderdelen leidend dan wel belangrijk zijn. Hij vraagt de vertegenwoordigers van de overheid aan te geven wat de criteria zijn waarlangs de overheid het actieplan van de sector medio 2013 zal gaan beoordelen.

Mw. Akkerman schat in dat voor de overheid de volgende criteria belangrijk zullen zijn bij de beoordeling van het actieplan van de sector:

- multi-stakeholder karakter
- ambitieniveau
- primaire verantwoordelijkheid voor invulling bij het bedrijfsleven zelf
- realistisch beroep op en invulling door de overheid

Mw. Akkerman geeft aan dat Minister Kamp (verantwoordelijk voor algemeen MVO beleid) en Minister Ploumen (verantwoordelijk voor internationaal MVO beleid) werken aan een nieuw MVO beleidsplan, dat voor de zomer van 2013 aan de Tweede Kamer gepresenteerd zal worden.

Afsluiting

De heer Evers roept alle deelnemers op in de komende 2 weken de eerder toegestuurde matrix / matrices in te vullen een aan een van de vertegenwoordigers van de sector (CBW-MITEX, MODINT of VGT) te retourneren. Het verzoek is in te vullen wat men denkt dat helpt bij het verder realiseren van het actieplan.

De heer Evers geeft de deelnemers mee, dat het voor het proces van belang is dat de deelnemers er voldoende vertrouwen in hebben / krijgen / blijven houden. Het is zijn ervaring dat het bijzonder nuttig is wanneer stukken (bijvoorbeeld eerste concepten voor het actieplan) worden geschreven door een (kleine) groep vertegenwoordigers uit alle geledingen Stakeholders (bedrijven, vakbonden, maatschappelijke organisaties en de overheid).

In antwoord op de roep om nadere duiding van waar het actieprogramma heen gaat antwoordt de heer Evers dat hij het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers van deze stakeholderdialoog vindt om een en ander verder op te pakken. Hij adviseert de initiatiefnemers om alle deelnemers regelmatig, bijvoorbeeld een keer per week, per e-mail op de hoogte te houden van de voortgang in het proces.

Zeist / Leidschendam,
2 april 2013